

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 911/2010

z dnia 22 września 2010 r.

w sprawie europejskiego programu monitorowania Ziemi (GMES) i początkowej fazy jego realizacji (lata 2011–2013)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 189,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Podczas posiedzenia w dniach 15 i 16 czerwca 2001 r. w Göteborgu, Rada Europejska przyjęła strategię na rzecz zrównoważonego rozwoju w celu wzajemnego wzmocnienia polityk gospodarczych, społecznych i dotyczących środowiska oraz dodała do procesu lizbońskiego wymiar ochrony środowiska.
- (2) W swojej rezolucji z dnia 21 maja 2007 r. na temat europejskiej polityki kosmicznej ⁽³⁾, przyjętej podczas czwartego wspólnego posiedzenia Rady Unii Europejskiej z Radą Europejskiej Agencji Kosmicznej na szczeblu ministerialnym, ustanowioną zgodnie z art. 8 ust. 1 umowy ramowej zawartej między Wspólnotą Europejską a Europejską Agencją Kosmiczną ⁽⁴⁾ („Rada ds. Przestrzeni Kosmicznej”), Rada uznała faktyczny i potencjalny udział działań związanych z przestrzenią kosmiczną w strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia poprzez udostępnianie technologii i usług rozwijającemu się społeczeństwu europejskiemu

opartemu na wiedzy oraz zwiększanie spójności w Europie oraz podkreśliła, że przestrzeń kosmiczna stanowi znaczący element europejskiej strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju.

- (3) Rezolucja „Dalszy rozwój europejskiej polityki kosmicznej” ⁽⁵⁾ z dnia 26 września 2008 r. przyjęta na piątym wspólnym posiedzeniu Rady ds. Przestrzeni Kosmicznej na szczeblu ministerialnym podkreśliła potrzebę wypracowania odpowiednich instrumentów i systemów finansowania, uwzględniając przy tym specyficzny charakter sektora przestrzeni kosmicznej, potrzebę poprawy jego konkurencyjności ogólnej i przemysłowej oraz konieczność zrównoważenia struktury przemysłowej, a także umożliwienia odpowiednich długoterminowych unijnych inwestycji w badania związane z przestrzenią kosmiczną oraz wykorzystywania trwałych zastosowań opartych na przestrzeni kosmicznej z korzyścią dla Unii i jej mieszkańców, w szczególności poprzez rozważenie wszystkich skutków z zakresu polityk związanych z przestrzenią kosmiczną w ramach kolejnej perspektywy finansowej.
- (4) Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie europejskiej polityki kosmicznej: w jaki sposób przybliżyć przestrzeń kosmiczną do Ziemi ⁽⁶⁾ podkreśliła potrzebę znalezienia odpowiednich instrumentów i systemów finansowania UE dla europejskiej polityki kosmicznej w celu uzupełnienia środków pochodzących z siódmego programu ramowego Komisji Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) („siódmy program ramowy”), tak aby umożliwić różnym podmiotom gospodarczym planowanie swojej działalności w średniej i długiej perspektywie, i podkreśliła, że kolejne ramy finansowe powinny uwzględnić odpowiednie instrumenty i systemy finansowania UE umożliwiające długoterminowe unijne inwestycje w badania związane z przestrzenią kosmiczną oraz w wykorzystywanie trwałych zastosowań opartych na przestrzeni kosmicznej z korzyścią dla Unii i jej mieszkańców.

⁽¹⁾ Opinia z dnia 20 stycznia 2010 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 16 czerwca 2010 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 13 września 2010 r.

⁽³⁾ Dz.U. C 136 z 20.6.2007, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 261 z 6.8.2004, s. 64.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 268 z 23.10.2008, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 16 E z 22.1.2010, s. 57.

- (5) Globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa (GMES) był kierowaną przez Unię inicjatywą polegającą na monitorowaniu Ziemi, realizowaną we współpracy z państwami członkowskimi i z Europejską Agencją Kosmiczną („ESA”). Głównym celem GMES jest świadczenie, pod kontrolą Unii, usług informacyjnych dających dostęp do dokładnych danych i informacji z dziedziny środowiska i bezpieczeństwa, dostosowanych do potrzeb użytkowników. W ten sposób GMES powinien sprzyjać lepszemu wykorzystaniu przemysłowego potencjału polityki w dziedzinie innowacji, badań i rozwoju technologicznego w zakresie obserwacji Ziemi. GMES powinien między innymi odegrać kluczową rolę we wspieraniu różnorodności biologicznej, w gospodarowaniu ekosystemami oraz w łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowywaniu się do niej.
- (6) Aby osiągnąć cel GMES w sposób trwały, niezbędna jest koordynacja działań poszczególnych partnerów zaangażowanych w GMES oraz opracowanie, stworzenie i wykorzystywanie zdolności w zakresie usług i obserwacji, które odpowiadać będą oczekiwaniom użytkowników, bez uszczerbku dla stosownych krajowych i europejskich ograniczeń uwarunkowanych względami bezpieczeństwa.
- (7) W tym kontekście komitet powinien wspomóc Komisję w zapewnianiu koordynacji wkładów Unii, państw członkowskich i agencji międzyrządowych na rzecz GMES, w jak najlepszy sposób wykorzystując istniejące zdolności i identyfikując braki, jakim należy zaradzić na poziomie Unii. Powinien także wspomóc Komisję w monitorowaniu spójnej realizacji GMES. Powinien monitorować ewolucję polityki i umożliwiać wymianę dobrych praktyk w ramach GMES.
- (8) Komisja, wspierana przez komitet, powinna odpowiadać za wdrażanie polityki bezpieczeństwa GMES. W tym celu należy powołać specjalny skład komitetu („Radę Bezpieczeństwa”).
- (9) GMES powinien być ukierunkowany na użytkowników, a zatem wymaga stałego, efektywnego udziału użytkowników, zwłaszcza w zakresie określania i zatwierdzania wymogów dotyczących usług. Aby zwiększyć wartość GMES dla użytkowników, o ich wkład należy aktywnie zabiegać dzięki regularnym konsultacjom z użytkownikami końcowymi z sektora publicznego i prywatnego. Należy powołać specjalny organ („forum użytkowników”) w celu ułatwienia identyfikacji wymagań użytkowników, weryfikacji ich spełniania i koordynacji GMES z jego użytkownikami z sektora publicznego.
- (10) Aby stworzyć ramy zapewniające pełny i otwarty dostęp do informacji opracowanych w ramach usług GMES oraz do danych zgromadzonych za pomocą infrastruktury GMES, jednocześnie zapewniając niezbędną ochronę tych informacji i danych, Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) w zakresie warunków rejestracji i udzielania licencji użytkownikom GMES oraz kryteriów ograniczania dostępu do danych i informacji GMES, uwzględniając politykę w zakresie danych i informacji prowadzoną przez dostawców danych potrzebnych GMES, bez uszczerbku dla krajowych przepisów i procedur mających zastosowanie do infrastruktury kosmicznej i infrastruktury *in situ* podlegającej kontroli krajowej. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie eksperckim.
- (11) Aby zapewnić jednakowe warunki wdrażania niniejszego rozporządzenia i aktów delegowanych przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia, należy przyznać Komisji uprawnienia wykonawcze do przyjmowania – na podstawie warunków i kryteriów ustanowionych przez akty delegowane – specjalnych środków w sprawie ograniczania dostępu do informacji opracowanych w ramach usług GMES oraz do danych zgromadzonych za pomocą infrastruktury służącej GMES, w tym indywidualnych środków uwzględniających wrażliwość poszczególnych informacji i danych. Należy także przyznać Komisji uprawnienia wykonawcze do koordynacji dobrowolnych wkładów państw członkowskich i potencjalnej synergii ze stosownymi inicjatywami krajowymi, unijnymi i międzynarodowymi, określenia maksymalnej stopy współfinansowania dotacji, przyjmowania środków określających wymogi techniczne w celu zapewnienia kontroli i integralności systemu w ramach programu dotyczącego komponentu kosmicznego GMES i kontroli dostępu do technologii oraz obsługi technologii, które zapewniają bezpieczeństwo programu dotyczącego komponentu kosmicznego GMES, a także przyjmowania rocznego programu prac GMES.
- Zgodnie z art. 291 TFUE przepisy i ogólne zasady dotyczące mechanizmów kontroli wykonywania uprawnień wykonawczych Komisji sprawowanej przez państwa członkowskie ustanawiane są z wyprzedzeniem w drodze rozporządzenia przyjmowanego zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą. Do czasu przyjęcia takiego nowego rozporządzenia, zastosowanie nadal ma decyzja Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiająca warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽¹⁾, z wyjątkiem procedury regulacyjnej połączonej z kontrolą, która nie ma zastosowania.
- (12) Ponieważ GMES opiera się na partnerstwie między Unią, ESA i państwami członkowskimi, Komisja powinna dołożyć starań, aby kontynuować dialog niedawno nawiązany z ESA i z państwami członkowskimi posiadającymi stosowny potencjał kosmiczny.
- (13) Usługi GMES są niezbędne, aby wesprzeć wykorzystywanie źródeł informacji przez sektor prywatny w sposób ciągły, sprzyjając w ten sposób innowacyjności usługodawców – tworząc w ten sposób wartość dodaną – z których wielu to małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP).

(¹) Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

- (14) GMES łączy w sobie zarówno działalność rozwojową, jak i operacyjną. W odniesieniu do działalności operacyjnej, Rada opowiedziała się w swoich trzech wytycznych przyjętych podczas posiedzenia Rady ds. Przestrzeni Kosmicznej w dniu 28 listopada 2005 r. za fazową realizacją GMES w oparciu o jasno określone priorytety, poczynając od rozwoju trzech usług dostarczanych w ramach „szybkich ścieżek”: w zakresie reagowania kryzysowego, monitoringu obszarów lądowych oraz usług dotyczących obszarów morskich.
- (15) Pierwsze usługi operacyjne w zakresie reagowania kryzysowego oraz z monitoringu obszarów lądowych zostały sfinansowane jako działania przygotowawcze zgodnie z art. 49 ust. 6 lit. b) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽¹⁾ („rozporządzenie finansowe”).
- (16) Poza działalnością rozwojową finansowaną w ramach obszaru tematycznego przestrzeni kosmicznej, uwzględnionego w siódmym programie ramowym, działania Unii są niezbędne w okresie 2011–2013, aby zapewnić ciągłość w stosunku do działań przygotowawczych oraz wprowadzić usługi operacyjne o bardziej stałym charakterze w obszarach, których dojrzałość techniczna jest wystarczająca i które posiadają udokumentowany potencjał w zakresie rozwoju usług pochodnych.
- (17) W komunikacie z dnia 12 listopada 2008 r. zatytułowanym „Globalny Monitoring Środowiska i Bezpieczeństwa (GMES): dbamy o bezpieczniejszą planetę” Komisja określiła swoje podejście do zarządzania i finansowania GMES oraz wyraziła zamiar powierzenia realizacji technicznej GMES wyspecjalizowanym podmiotom, w tym komponentu kosmicznego GMES przez ESA, z uwagi na jej szczególną rolę i wiedzę fachową.
- (18) Komisja powinna powierzyć koordynację realizacji technicznej usług GMES, tam gdzie to stosowne, właściwym organom unijnym lub organizacjom międzyrządowym, takim jak Europejska Agencja Środowiska i Europejskie Centrum Średnioterminowych Prognoz Pogody.
- (19) Usługi operacyjne w dziedzinie zarządzania skutkami katastrof oraz pomocą humanitarną są niezbędne do koordynowania istniejących zdolności Unii i jej państw członkowskich w zakresie gotowości i reagowania na klęski żywiołowe i te spowodowane przez człowieka oraz usuwania skutków takich katastrof, które często mają również negatywny wpływ na środowisko. Ponieważ zmiana klimatu może prowadzić do nasilenia się częstotliwości występowania sytuacji kryzysowych, GMES będzie miało istotne znaczenie dla wspierania działań przystosowujących do zmiany klimatu. Dlatego też usługi GMES powinny dostarczać informacji geoprzestrzennych, które pomogą w reagowaniu kryzysowym oraz pomocy humanitarnej.
- (20) Usługi w zakresie monitoringu obszarów lądowych mają znaczenie dla monitorowania różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz dla wspierania działań przystosowujących do zmiany klimatu i działań łagodzących oraz dla zarządzania rozlicznymi zasobami i politykami, z których większość dotyczy środowiska naturalnego: gleby, wód, rolnictwa, lasów, energii i obiektów użyteczności publicznej, obszarów zabudowanych, obiektów rekreacyjnych, infrastruktury i transportu. Usługi operacyjne w zakresie monitoringu obszarów lądowych, opracowywane we współpracy z państwami członkowskimi, krajami trzecimi w Europie, partnerami pozaeuropejskimi oraz Organizacją Narodów Zjednoczonych, są niezbędne zarówno na poziomie europejskim, jak i światowym.
- (21) Usługi GMES w dziedzinie środowiska morskiego są ważne dla wspierania zintegrowanych europejskich zdolności w zakresie prognozowania i monitorowania stanu oceanów i dostarczania w przyszłości kluczowych zmiennych dotyczących klimatu (ECV). Są one istotnym elementem systemu monitorowania zmiany klimatu, środowiska morskiego oraz wsparcia polityki transportowej.
- (22) Usługi w zakresie monitoringu atmosfery są ważne dla monitorowania jakości powietrza, chemii i składu atmosfery. Są one również istotnym elementem monitorowania zmiany klimatu i przewidzianego w przyszłości dostarczania ECV. Regularne dostarczanie informacji o stanie atmosfery jest niezbędne na poziomie regionalnym jak i światowym.
- (23) Usługi dotyczące bezpieczeństwa są ważną częścią inicjatywy GMES. Europa odniesie korzyści z wykorzystania przestrzeni kosmicznej i potencjału *in situ* dla wsparcia realizacji usług odpowiadających na wyzwania, przed jakimi stoi Europa w dziedzinie bezpieczeństwa, zwłaszcza w zakresie kontroli granic, nadzoru morskiego oraz wsparcia polityki zagranicznej Unii.
- (24) Monitorowanie zmiany klimatu powinno umożliwiać przystosowanie się do niej i jej łagodzenie. Powinno zwłaszcza przyczynić się do dostarczania ECV, analiz klimatu i prognoz w skali mającej znaczenie dla działań przystosowawczych i łagodzących oraz do dostarczania stosownych usług.
- (25) Świadczenie usług operacyjnych finansowanych na mocy niniejszego rozporządzenia zależy od dostępu do danych zgromadzonych za pomocą infrastruktury kosmicznej, powietrznej, morskiej i naziemnej („infrastruktura *in situ*”) oraz poprzez programy badawcze. Przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości i proporcjonalności, powinien w związku z tym zostać zapewniony dostęp do wymaganych danych, a w razie konieczności można wspierać gromadzenie danych *in situ* prowadzone w ramach uzupełnienia aktualnych działań unijnych i krajowych. Należy zapewnić stałą dostępność infrastruktury *in situ* i infrastruktury kosmicznej służącej do obserwacji, w tym infrastruktury kosmicznej opracowanej specjalnie z myślą o GMES w ramach programu ESA dotyczącego komponentu kosmicznego GMES („Sentinele”). Pierwsze Sentinele powinny wejść w fazę wstępnej eksploatacji w 2012 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

- (26) Komisja powinna zapewnić komplementarność działań badawczo-rozwojowych związanych z GMES w ramach siódmego programu ramowego, wkładu Unii do początkowej fazy realizacji GMES, działań partnerów GMES oraz już istniejących struktur, takich jak europejskie ośrodki danych.
- (27) Początkowa faza realizacji GMES powinna odbywać się w sposób zgodny z innymi stosownymi politykami, instrumentami i działaniami Unii, w szczególności z politykami w zakresie środowiska, bezpieczeństwa, konkurencyjności i innowacji, spójności, badań, transportu, konkurencji i współpracy międzynarodowej, z programem dotyczącym Europejskiego Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej (GNSS) oraz z polityką ochrony danych osobowych. Ponadto dane GMES powinny być spójne z referencyjnymi danymi przestrzennymi państw członkowskich oraz wspierać rozwój infrastruktury informacji przestrzennej w Unii, ustanowionej dyrektywą 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiającą infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) ⁽¹⁾. GMES powinien również uzupełniać Wspólny Europejski System Informacji o Środowisku (SEIS) oraz działania Unii w zakresie reagowania kryzysowego.
- (28) GMES i początkowa faza jego realizacji powinny być traktowane jako europejski wkład w budowę Globalnego Systemu Systemów Obserwacji Ziemi (GEOSS) opracowanego w ramach Grupy ds. Obserwacji Ziemi (GEO).
- (29) Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz umowy ramowe z krajami kandydującymi i potencjalnie kandydującymi przewidują udział tych krajów w programach unijnych. Należy umożliwić udział innych krajów trzecich oraz organizacji międzynarodowych poprzez zawarcie w tym celu umów międzynarodowych.
- (30) Niniejsze rozporządzenie ustanawia, na cały okres trwania początkowej fazy realizacji GMES, pulę środków finansowych w wysokości 107 mln EUR, stanowiącą główny punkt odniesienia w rozumieniu pkt 37 porozumienia międzyinstytucjonalnego między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽²⁾ („porozumienie międzyinstytucjonalne”) dla władzy budżetowej w trakcie rocznej procedury budżetowej. Przewiduje się, że ta pula środków finansowych zostanie powiększona o kolejne 209 milionów EUR w ramach tematu dotyczącego przestrzeni kosmicznej siódmego programu ramowego, które zostaną przeznaczone na badania związane z początkową fazą realizacji GMES, które powinny być zarządzane zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i procedurami podejmowania decyzji zawartymi w siódmym programie ramowym w dziedzinie badań naukowych. Te dwa źródła finansowania powinny być zarządzane w sposób skoordynowany w celu zapewnienia stałych postępów w realizacji GMES.
- (31) Pula środków finansowych jest zgodna z pulą podziału 1a wieloletnich ram finansowych („WRF”) 2007–2013, lecz margines w poddziale 1a na lata 2011–2013 jest bardzo wąski. Należy podkreślić, że kwota roczna zostanie określona w ramach rocznej procedury budżetowej, zgodnie z pkt 37 porozumienia międzyinstytucjonalnego.
- (32) Środki finansowe powinny w miarę możliwości zostać zwiększone, aby jeszcze w ramach bieżących WRF można było przyznać środki na zobowiązania dla komponentu kosmicznego. Konkretnie dotyczy to eksploatacji serii A satelitów Sentinel, uruchomienia serii B oraz zakupu głównych elementów do serii C satelitów Sentinel.
- (33) W tym celu Komisja powinna, w kontekście śródkresowego przeglądu bieżących wieloletnich ram finansowych i przed końcem 2010 r. zbadać możliwość dodatkowego finansowania GMES, w ramach ogólnego budżetu Unii podczas obowiązywania WRF 2007–2013.
- (34) Przeznaczenie jakichkolwiek dodatkowych środków finansowych na to rozporządzenie oprócz już przyznanych 107 milionów EUR powinno zostać rozważone w kontekście dyskusji na temat przyszłości europejskiej polityki przestrzeni kosmicznej, zwłaszcza w zakresie zamówień i zarządzania.
- (35) Komisja powinna także przedłożyć długofalową strategię finansowania w przyszłych WRF w pierwszej połowie 2011 r., niezależnie od wyniku negocjacji w sprawie WRF 2014–2020.
- (36) Przy programowaniu środków finansowych Komisja powinna zapewnić utrzymanie ciągłości danych zarówno w początkowej fazie realizacji GMES (2011–2013), jak i po jej zakończeniu, oraz zapewnić możliwość nieprzerwanego i nieograniczonego korzystania z usług.
- (37) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym państwa członkowskie, państwa trzecie i organizacje międzynarodowe powinny mieć możliwość wnoszenia wkładów do programów na podstawie odpowiednich umów.
- (38) Dostęp do informacji GMES powinien być pełen i otwarty, niezależnie od stosownych ograniczeń uwarunkowanych względami bezpieczeństwa lub polityki w zakresie danych obowiązującej w państwach członkowskich i w innych organizacjach dostarczających dane i informacje do GMES. Jest to niezbędne w celu promowania wykorzystywania i dzielenia się danymi i informacjami uzyskanymi dzięki obserwacji Ziemi z uwzględnieniem zasad SEIS, INSPIRE oraz GEOSS. Pełny i otwarty dostęp do danych powinien uwzględniać także obecne dostarczanie danych handlowych oraz promować umacnianie rynków obserwacji Ziemi w Europie, w szczególności zaś sektora usług pochodnych, w celu pobudzenia wzrostu i zwiększenia zatrudnienia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, s. 1.

- (39) Zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 28 października 2009 r. pt. „Globalny Monitoring Środowiska i Bezpieczeństwa (GMES): Wyzwania i kolejne działania dotyczące komponentu kosmicznego”, należy prowadzić politykę pełnego i otwartego dostępu do danych satelitów Sentinel, dzięki bezpłatnym licencjom i programom dostępu *online*, z zastrzeżeniem względów bezpieczeństwa. Takie podejście ma na celu maksymalizację wykorzystania potencjału danych satelitów Sentinel w możliwie najszerszej grupie aplikacji i ma na celu pobudzenie korzystania z informacji opartych na obserwacji Ziemi przez użytkowników końcowych.
- (40) Działania finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia powinny być monitorowane i oceniane, tak aby umożliwić wprowadzenie dostosowań.
- (41) Powinny również zostać podjęte odpowiednie środki, aby zapobiec nieprawidłowościom i oszustwom oraz kroki niezbędne do odzyskania utraconych, niesłusznie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich⁽¹⁾ i z rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowym i innym nieprawidłowościami⁽²⁾ oraz z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/1999 z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)⁽³⁾.
- (42) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie ustanowienie programu GMES oraz jego początkowa realizacja, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na fakt, że początkowa faza realizacji GMES obejmować będzie również zdolność ogólnoeuropejską i zależeć będzie od skoordynowanego na poziomie Unii świadczenia usług we wszystkich państwach członkowskich, natomiast ze względu na rozmiary działania możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu, w szczególności w odniesieniu do roli Komisji jako koordynatora działań krajowych,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia europejski program monitorowania Ziemi zwany GMES oraz zasady jego początkowej realizacji w latach 2011–2013.

⁽¹⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2.

⁽³⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 1.

Artykuł 2

Zakres GMES

1. Program GMES opiera się na badaniach zrealizowanych na mocy decyzji nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotyczącej siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013)⁽⁴⁾ oraz w ramach programu ESA dotyczącego komponentu kosmicznego GMES.
2. Program GMES obejmuje:
  - a) komponent usługowy zapewniający dostęp do informacji wspierających następujące obszary:
    - monitoring atmosfery,
    - monitorowanie zmiany klimatu w celu wspierania polityki łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej,
    - zarządzanie kryzysowe,
    - monitoring obszarów lądowych,
    - monitoring środowiska morskiego,
    - bezpieczeństwo;
  - b) komponent kosmiczny zapewniający trwałe obserwacje z przestrzeni kosmicznej na potrzeby obszarów usług, o których mowa w lit. a);
  - c) komponent *in situ* zapewniający obserwacje za pomocą urządzeń powietrznych, morskich oraz naziemnych na potrzeby obszarów usług, o których mowa w lit. a).

Artykuł 3

Początkowa faza realizacji GMES (lata 2011–2013)

1. Początkowa faza realizacji GMES obejmuje lata 2011–2013 i może składać się z działań operacyjnych w następujących dziedzinach:
  - 1) obszary usług, o których mowa w art. 2 ust. 2 lit. a);
  - 2) środki na rzecz upowszechniania usług wśród użytkowników;
  - 3) dostęp do danych;
  - 4) wspieranie zbierania danych *in situ*;
  - 5) komponent kosmiczny GMES.
2. Cele działań operacyjnych, o których mowa w ust. 1, określono w załączniku.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1.

Artykuł 4

Ustalenia organizacyjne

1. Komisja Europejska zapewnia koordynację między programem GMES a działaniami na poziomie krajowym, unijnym i międzynarodowym, a zwłaszcza GEOSS. Realizacja i funkcjonowanie GMES opiera się na partnerstwach pomiędzy Unią i państwami członkowskimi, zgodnie z ich stosownymi przepisami i procedurami. Dobrowolne wkłady państw członkowskich i potencjalna synergia ze stosownymi inicjatywami krajowymi, unijnymi i międzynarodowymi są koordynowane zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 16 ust. 5.

2. Komisja zarządza funduszami przeznaczonymi na te działania na mocy niniejszego rozporządzenia zgodnie z rozporządzeniem finansowym oraz zgodnie z procedurą zarządzania, o której mowa w art. 16 ust. 4. Zapewnia uzupełnianie się i spójność z innymi stosownymi politykami unijnymi oraz z instrumentami i działaniami Unii, zwłaszcza dotyczącymi środowiska, bezpieczeństwa, konkurencyjności i innowacji, spójności, badań (w szczególności działalności siódmego programu ramowego w powiązaniu z GMES, bez uszczerbku dla decyzji nr 1982/2006/WE), transportu i konkurencji, współpracy międzynarodowej, programów Europejskiego Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej (GNSS), ochrony danych osobowych i istniejących praw własności intelektualnej, dyrektywy 2007/2/WE, Wspólnego Europejskiego Systemu Informacji o Środowisku (SEIS) oraz działań Unii w zakresie reagowania kryzysowego.

3. Ponieważ GMES jest programem ukierunkowanym na użytkowników, Komisja zapewnia, aby specyfikacje usług odpowiadały potrzebom użytkowników. W tym celu ustanawia przejrzysty mechanizm zapewniający regularny udział użytkowników i konsultacje z nimi, umożliwiającą identyfikację wymagań użytkowników na poziomie unijnym i krajowym. Komisja zapewnia koordynację z odpowiednimi użytkownikami sektora publicznego w państwach członkowskich, krajach trzecich i organizacjach międzynarodowych. Wymogi dotyczące danych w ramach usług są określane niezależnie przez Komisję po konsultacji z forum użytkowników.

4. Koordynację i realizację techniczną komponentu kosmicznego GMES przekazuje się ESA, w oparciu, gdy jest to konieczne, o Europejską Organizację Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT).

5. Komisja powierza koordynację realizacji technicznej usług GMES, w stosownych przypadkach, właściwym organom unijnym lub organizacjom międzyrządowym.

Artykuł 5

Dostarczanie usług

1. Komisja podejmuje odpowiednie działania w celu zapewnienia skutecznej konkurencji w dostarczaniu usług GMES oraz

promowania udziału MŚP. Komisja ułatwia korzystanie z dostarczanych usług GMES w celu rozwijania sektora usług pochodnych.

2. Dostarczanie usług GMES jest, w stosownych przypadkach, zdecentralizowane w celu połączenia na poziomie europejskim zasobów i zdolności w zakresie danych satelitarnych, *in situ* i danych referencyjnych istniejących w państwach członkowskich, unikając w ten sposób powielania działań. Należy unikać zdobywania nowych danych, które powielają istniejące źródła, chyba że korzystanie z istniejących lub nadających się do uaktualnienia zbiorów danych nie jest technicznie wykonalne lub opłacalne.

3. Komisja, uwzględniając opinię forum użytkowników, może określić lub zatwierdzić odpowiednie procedury służące certyfikacji opracowywania danych w ramach programu GMES. Procedury te muszą być przejrzyste, podlegać weryfikacji i kontroli w celu zapewnienia użytkownikom autentyczności, identyfikowalności i integralności danych. W swoich umowach z usługodawcami GMES Komisja zapewnia wdrożenie tych procedur.

4. Komisja składa co roku sprawozdanie w sprawie wyników osiągniętych we wdrażaniu niniejszego artykułu.

Artykuł 6

Formy finansowania Unii

1. Finansowanie unijne może przyjmować następujące formy prawne:

- a) umowy delegowania;
- b) dotacje;
- c) zamówienia publiczne.

2. Przy przyznawaniu środków przez Unię zapewniona musi być rzeczywista konkurencja, przejrzystość i równe traktowanie. W uzasadnionych sytuacjach dotacje unijne mogą być udzielane w szczególnych formach, w tym w ramach umów ramowych o partnerstwie, lub w ramach współfinansowania dotacji operacyjnych lub dotacji na działania. Dotacje operacyjne dla podmiotów realizujących cele będące przedmiotem ogólnoeuropejskiego zainteresowania nie podlegają przepisom rozporządzenia finansowego dotyczącym stopniowego zmniejszania poziomu przyznawanych środków. Dla dotacji maksymalna wysokość współfinansowania ustalana jest zgodnie z procedurą zarządzania, o której mowa w art. 16 ust. 4.

3. Komisja składa sprawozdanie w sprawie przydzielenia środków unijnych na każde z działań wymienionych w art. 3 ust. 1 oraz w sprawie procedur oceny i wyników przetargów oraz umów zawartych na podstawie niniejszego artykułu, po udzieleniu zamówienia.

Artykuł 7

Udział krajów trzecich

W działaniach operacyjnych, o których mowa w art. 3, uczestniczyć mogą następujące kraje:

- 1) państwa należące do Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), które są stronami Porozumienia EOG, zgodnie z warunkami określonymi w Porozumieniu EOG;
- 2) kraje kandydujące, jak również kraje potencjalnie kandydujące objęte procesem stabilizacji i stowarzyszenia zgodnie z umowami ramowymi lub z protokołem do układu o stowarzyszeniu, w sprawie ogólnych zasadach udziału tych krajów w programach unijnych, zawartymi z tymi krajami;
- 3) Konfederacja Szwajcarska, inne kraje trzecie niewymienione w pkt 1 i 2 oraz organizacje międzynarodowe, zgodnie z umowami zawartymi przez Unię na mocy art. 218 TFUE z takimi krajami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi, określającymi warunki i szczegółowe zasady ich uczestnictwa.

Artykuł 8

Finansowanie

1. Pula środków finansowych przeznaczonych na działania operacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 1, wynosi 107 mln EUR.
2. Przyznawane środki zatwierdzane są corocznie przez władzę budżetową w granicach określonych w WRF.
3. Kraje trzecie lub organizacje międzynarodowe mogą również dostarczać na rzecz programu GMES dodatkowe środki finansowe.

Dodatkowe środki, o których mowa w akapicie pierwszym, traktowane są jak dochody przeznaczone na określony cel, zgodnie z art. 18 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 9

Polityka w zakresie danych i informacji GMES

1. Polityka w zakresie danych i informacji mająca zastosowanie do działań finansowanych w ramach programu GMES ma następujące cele:
  - a) promowanie wykorzystywania i dzielenia się informacjami i danymi GMES;

- b) pełen i otwarty dostęp do informacji wygenerowanych w ramach usług GMES oraz danych zgromadzonych poprzez infrastrukturę GMES, z zastrzeżeniem postanowień stosownych umów międzynarodowych, ograniczeń uwarunkowanych względami bezpieczeństwa oraz warunków udzielania licencji, w tym rejestracji i zatwierdzania licencji użytkowników;
- c) umacnianie rynków obserwacji Ziemi w Europie, zwłaszcza sektora usług pochodnych, w celu sprzyjania wzrostowi i tworzeniu miejsc pracy;
- d) przyczynianie się do trwałości i ciągłości dostarczania danych i informacji GMES;
- e) udzielanie wsparcia europejskim środowiskom zajmującym się badaniami, innowacyjnością i technologią.

2. W celu ustanowienia ram zapewniających osiągnięcie celu polityki GMES dotyczącej informacji i danych, o której mowa w ust. 1 lit. b), Komisja może przyjąć – zapewniając jednocześnie konieczną ochronę informacji opracowanych w ramach usług GMES i danych zgromadzonych za pomocą infrastruktury służącej GMES – korzystając z aktów delegowanych zgodnie z art. 10 i z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 11 i 12, następujące środki, mając na uwadze politykę dotyczącą danych i informacji stosowaną przez dostarczających dane niezbędne dla GMES, oraz bez uszczerbku dla krajowych przepisów i procedur mających zastosowanie do infrastruktury kosmicznej i infrastruktury *in situ* znajdującej się pod kontrolą krajową:

- a) środki ustanawiające warunki rejestracji i licencji dla użytkowników GMES;
- b) środki określające kryteria ograniczające dostęp do informacji opracowanej w ramach usług GMES i danych zgromadzonych za pomocą infrastruktury służącej GMES.

Artykuł 10

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 9 ust. 2 zostają przekazane Komisji do dnia 31 grudnia 2013 r.
2. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja Europejska powiadamia o nim jednocześnie Parlament Europejski i Radę.
3. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych są przyznane Komisji na warunkach określonych w art. 11 i 12.

Artykuł 11

Odwołanie przekazanych uprawnień

1. Delegowanie uprawnień, o którym mowa w art. 9 ust. 2, może zostać w każdej chwili odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę.
2. Instytucja, która wszczęła procedurę wewnętrzną mającą na celu podjęcie decyzji o ewentualnym odwołaniu przekazanych uprawnień, dokłada starań w celu poinformowania drugiej instytucji oraz Komisji w rozsądnym terminie przed podjęciem ostatecznej decyzji, wskazując które z przekazanych uprawnień mogą być odwołane oraz ewentualne przyczyny takiego odwołania.
3. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie uprawnień określonych w tej decyzji. Wchodzi ona w życie natychmiast lub w dniu, który został w niej określony. Nie ma wpływu na ważność już obowiązujących aktów delegowanych. Zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 12

Sprzeciw wobec aktów delegowanych

1. Parlament Europejski lub Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego w terminie dwóch miesięcy od daty powiadomienia o tym akcie.

Z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady termin ten wydłuża się o dwa miesiące.

2. Jeżeli po upływie tego terminu ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyrażą sprzeciwu wobec aktu delegowanego, zostaje on opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wchodzi w życie w dniu, który został w nim określony.

Akt delegowany może zostać opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wejść w życie przed upływem tego terminu, jeżeli zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformują Komisję, że nie zamierzają wyrazić sprzeciwu.

3. W przypadku sprzeciwu wobec aktu delegowanego ze strony Parlamentu Europejskiego lub Rady akt delegowany nie wchodzi w życie. Instytucja wyrażająca sprzeciw wobec aktu delegowanego określa powody sprzeciwu.

Artykuł 13

Przepisy wykonawcze dotyczące polityki w zakresie danych i informacji oraz zarządzania bezpieczeństwem komponentów i informacji GMES

1. Na podstawie kryteriów, o których mowa w art. 9 ust. 2 lit. b), Komisja przyjmuje szczególne środki zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 16 ust. 3, doty-

czące ograniczenia dostępu do informacji opracowanych w ramach usług GMES i do danych zgromadzonych za pomocą infrastruktury służącej GMES.

2. Komisja zapewnia ogólną koordynację w odniesieniu do bezpieczeństwa komponentów i usług GMES, biorąc pod uwagę potrzebę nadzoru oraz włączenia wymogów bezpieczeństwa do wszystkich jego elementów, bez uszczerbku dla przepisów i procedur krajowych mających zastosowanie do infrastruktury kosmicznej i infrastruktury *in situ* podlegającej kontroli krajowej. W szczególności Komisja przyjmuje środki, zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 16 ust. 3, określające wymogi techniczne w celu zapewnienia kontroli i integralności systemu w ramach programu dotyczącego komponentu kosmicznego GMES, oraz kontroli dostępu do technologii i obsługi technologii, które zapewniają bezpieczeństwo programu dotyczącego komponentu kosmicznego GMES.

Artykuł 14

Monitorowanie i ocena

1. Komisja monitoruje i ocenia wdrażanie działań operacyjnych, o których mowa w art. 3 ust. 1.

2. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów sprawozdanie z oceny okresowej do dnia 31 grudnia 2012 r. oraz sprawozdanie z oceny *ex post* do dnia 31 grudnia 2015 r.

Artykuł 15

Środki wykonawcze

1. Komisja przyjmuje roczny program prac zgodnie z art. 110 rozporządzenia finansowego oraz art. 90 i 166 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽¹⁾, zgodnie z procedurą zarządzania, o której mowa w art. 16 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

2. Środki finansowe przyznane na program GMES mogą również pokrywać koszty odnoszące się do działań przygotowawczych, monitorowania, kontroli, audytu i oceny, które wymagane są bezpośrednio dla zarządzania programem GMES oraz osiągnięcia jego celów, a zwłaszcza analiz, spotkań, przedsięwzięć informacyjnych i wydawniczych, wraz ze wszystkimi innymi wydatkami na wsparcie techniczne i administracyjne, jakie Komisja może ponieść w związku z zarządzaniem programem GMES.

⁽¹⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 1.

Artykuł 16**Komitet ds. GMES**

1. Komisja wspomagana jest przez komitet („Komitet ds. GMES”).

2. Komitet ds. GMES może odbywać posiedzenia w specjalnym składzie, aby zajmować się konkretnymi kwestiami, zwłaszcza tymi dotyczącymi bezpieczeństwa („Rada Bezpieczeństwa”).

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Okres przewidziany w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na dwa miesiące.

4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Okres przewidziany w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE ustala się na dwa miesiące.

5. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Artykuł 17**Forum użytkowników**

1. Niniejszym ustanawia się forum użytkowników jako organ wyspecjalizowany. Doradza on Komisji w zakresie określania i zatwierdzenia wymagań użytkowników oraz koordynacji programu GMES z jego użytkownikami z sektora publicznego.

2. Forum użytkowników przewodniczy Komisja. W jego skład wchodzi użytkownicy GMES z sektora publicznego wyznaczeni przez państwa członkowskie.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 22 września 2010 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BUZEK

Przewodniczący

3. Sekretariat forum użytkowników jest zapewniany przez Komisję.

4. Forum użytkowników przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

5. Komitet ds. GMES jest w pełni informowany o opiniach forum użytkowników dotyczących wdrażania programu GMES.

Artykuł 18**Ochrona interesów finansowych Unii**

1. Komisja zapewnia, aby podczas wdrażania działań finansowanych w ramach niniejszego rozporządzenia interesy finansowe Unii były chronione przez zastosowanie środków zapobiegających oszustwom, korupcji i wszelkim innym nielegalnym działaniom, poprzez skuteczny system kontroli i odzyskiwanie nienależnie wypłaconych kwot oraz, jeżeli wykryte zostaną nieprawidłowości, poprzez system skutecznych, proporcjonalnych i odstraszących sankcji, zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2988/95, rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 oraz z rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999.

2. W przypadku działań Unii finansowanych na mocy niniejszego rozporządzenia pojęcie „nieprawidłowości”, o którym mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95, oznacza każde naruszenie przepisu prawa unijnego lub zobowiązań umownych, wynikające z działania lub zaniechania popełnionego przez podmiot gospodarczy, z którego wynika lub mogłaby wynikać szkoda dla ogólnego budżetu Unii Europejskiej w postaci nieuzasadnionej pozycji wydatków.

3. Umowy wynikające z niniejszego rozporządzenia, w tym umowy zawarte z uczestniczącymi krajami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, muszą przewidywać nadzór i kontrolę finansową ze strony Komisji lub każdego upoważnionego przez nią przedstawiciela oraz kontrole przeprowadzane przez Trybunał Obrachunkowy, przeprowadzane na miejscu jeśli jest to konieczne.

Artykuł 19**Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

ZAŁĄCZNIK

CELE POCZĄTKOWEJ FAZY REALIZACJI GMES (2011–2013)

Działania operacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 1, przyczyniają się do realizacji następujących celów:

- 1) usługi na potrzeby reagowania kryzysowego, w oparciu o prowadzone już w Europie działania, zapewniają udostępnianie danych pochodzących z obserwacji Ziemi i produktów pochodnych podmiotom zaangażowanym w reagowanie kryzysowe na poziomie międzynarodowym, europejskim, krajowym i regionalnym w związku z różnego rodzaju katastrofami, w tym zagrożeniami meteorologicznymi (w tym burze, pożary i powodzie), zagrożeniami geofizycznymi (w tym trzęsienia ziemi, tsunami, wybuchy wulkanów i osunięcia ziemi), zamierzonych lub przypadkowych katastrof spowodowanych przez człowieka i innych katastrof humanitarnych. Ponieważ zmiana klimatu może prowadzić do nasilenia się częstotliwości występowania sytuacji kryzysowych, reagowanie kryzysowe z wykorzystaniem GMES będzie miało istotne znaczenie dla wspierania GMES będzie miało istotne znaczenie dla wspierania działań przystosowujących do zmiany klimatu w tym obszarze, w ramach działań zapobiegania, gotowości i reagowania i usuwania skutków w Europie;
- 2) usługi monitoringu obszarów lądowych zapewniają udostępnianie danych pochodzących z obserwacji Ziemi oraz produktów pochodnych europejskim, krajowym, regionalnym i międzynarodowym organom odpowiedzialnym za monitoring środowiskowy różnorodności biologicznej, gleb, wód, lasów i zasobów krajowych od poziomu globalnego do poziomu lokalnego, jak również w ramach ogólnego wdrażania polityk w zakresie środowiska, gromadzenia informacji geograficznych, rolnictwa, energii, urbanistyki, infrastruktury i transportu. Usługi w zakresie monitoringu obszarów lądowych obejmują monitoring zmiennych dotyczących zmiany klimatu;
- 3) usługi monitoringu obszarów morskich zapewniają informacje o stanie fizycznym oceanów i ekosystemów morskich w skali globalnej i dla europejskich stref regionalnych. Obszary świadczenia usług morskich w ramach GMES obejmują bezpieczeństwo morskie, środowisko morskie i regiony przybrzeżne, zasoby morskie, a także sezonowe prognozy meteorologiczne i monitorowanie klimatu;
- 4) usługi badań atmosfery zapewniają monitorowanie jakości powietrza w skali europejskiej oraz składu chemicznego atmosfery w skali globalnej. W szczególności dostarczają informacje systemom monitorowania jakości powietrza na poziomach od lokalnego do krajowego, oraz powinny przyczynić się do monitorowania atmosferycznych chemicznych zmiennych klimatycznych;
- 5) usługi w zakresie bezpieczeństwa zapewniają użyteczne informacje wspierające sprostanie wyzwaniom, przed jakimi stoi Europa w dziedzinie bezpieczeństwa, zwłaszcza w dziedzinie kontroli granic, nadzoru morskiego i wspierania działań zewnętrznych UE;
- 6) monitorowanie zmiany klimatu umożliwia przystosowywanie się do niej i jej łagodzenie. Powinno zwłaszcza przyczynić się do dostarczania ECV, analiz klimatu i prognoz w skali mającej znaczenie dla działań przystosowawczych i łagodzących oraz dostarczania stosownych usług;
- 7) środki na rzecz rozpowszechnienia usług wśród użytkowników obejmują realizację technicznych interfejsów dostosowanych do konkretnych środowisk użytkowników, szkoleń, łączności i rozwoju sektora usług pochodnych;
- 8) dostęp do danych zapewnia, aby dane pochodzące z obserwacji Ziemi z szerokiej gamy misji europejskich oraz z innych rodzajów infrastruktury obserwacyjnej, były gromadzone i udostępniane dla osiągnięcia celów GMES;
- 9) komponent *in situ* zapewnia koordynację gromadzenia danych *in situ* oraz dostęp do danych *in situ* dla usług GMES;
- 10) w ramach początkowej fazy realizacji GMES zapewniana jest eksploatacja i rozwój komponentu kosmicznego GMES, na który składa się rozmieszczona w przestrzeni kosmicznej infrastruktura do obserwacji Ziemi i który ma na celu zapewnienie obserwacji podsystemów Ziemi (w tym powierzchni lądu, atmosfery i oceanów). Początkowa faza realizacji GMES opiera się na istniejącej i planowanej infrastrukturze kosmicznej, krajowej i europejskiej, oraz na infrastrukturze kosmicznej stworzonej w ramach programu komponentu kosmicznego GMES.